

"XIX i XX-wieczny marketing. Druki firmowe przedsiębiorstw jako przykład reklamy"

Wiek XIX wraz z rewolucją przemysłową i upowszechnieniem wykorzystywania taniego wówczas papieru, przyniósł prawdziwy rozkwit stosowania druków firmowych, jako skutecznej i stosunkowo niedrożej metody promowania firmy. Nagłówki na papierze listowym służącym do korespondencji, drukowane cenniki czy rachunki, nierzadko wyposażone były w winiętę danego przedsiębiorstwa. Ten wyjątkowy typ druku był chętnie stosowany szczególnie w ostatnim ćwierćwieczu XIX wieku oraz w początkach XX stulecia. Zawierały podstawowe informacje takie jak imię i nazwisko właściciela, nazwę, adres oraz datę założenia przedsiębiorstwa, z czasem również numer telefonu czy przyjętą formę płatności.

Z drugiej połowy XIX oraz XX wieku pochodzą zachowane w zasobie Archiwum Państwowego w Łodzi druki firmowe różnych przedsiębiorstw, przemysłowych i handlowych działających na terenie Łodzi, bądź mających swoje przedstawicielstwo w postaci zlokalizowanych na terenie miasta składów. Największymi tego typu firmami były Pabianicka Fabryka Wyrobów Bawełnianych Krusche i Ender oraz Schlösserowska Przędzalnia Bawełny i Tkalni w Ozorkowie. Wśród zachowanej korespondencji, rachunków czy cenników towarów można odnaleźć przykłady prawdziwych dzieł sztuki. Prace w większości anonimowych artystów przeważnie drukowane były w łódzkich zakładach litograficzno-drukarskich: Leona Krukowskiego, Rudolfa Luthra, Roberta Resigera czy Leopolda Zonera.

Reprodukcje druków firmowych zostały podzielone na trzy grupy tematyczne. Pierwszą, najliczniejszą stanowią druki firmowe wytworzone przez zakłady przemysłu włókienniczego, jak również zakłady innych branż takich jak przemysłu metalowego, elektrycznego, meblowego, drzewnego, kamieniarskiego czy spożywczego. W następnej kolejności zaprezentowano przykłady reklamy jakim były rachunki wystawiane przez zakłady litograficzne i drukarnie. W ostatniej grupie, znalazły się druki informujące o ofercie handlowej magazynów, składów, hurtowni oraz sklepów.

Poniżej prezentujemy folder wystawy.

